

ספורה של מלה: כיצד המצא ה'קומזיץ' מסביב למדורות הפלמ"ח?

לפני שנים רבות, בקבוצת כנרת הצעירה שבצמח הירדן, בין שדות ובין גבעות, חיו ילדים וילדות שאהבו לשחק ולחקור. בין שעות הלימודים לזמן העבודה במשק הם תמיד חפשו הרפתקאות. יום אחד הגיע לכפר עגלון זקן עם עגלה רתומה לשני סוסים חסונים. הוא דבר בשפה מיוחדת וזרה שהילדים לא הכירו. כשהעגלה הגיעה לראש הגבעה שבכניסה לקבוצה, הוא צעק פתאום: "קום! - זיץ!" הילדים הביטו זה בזה בסקרנות - מה המשמעות של המלים האלה?

"מה זה אומר? מה הוא אמר לכם?" שאלה נעמי, הילדה הכי סקרנית בקבוצה, את יצחק [פינרמן], אחד מחברי הקבוצה שירד מהעגלה.

יצחק חייך. "הוא מדבר בשפה שנקראת 'ידיש'! העגלון קרא לנו 'בואו, שבו!', זו הזמנה. יצחק המשיך: 'כשהעגלה מגיעה לעליה קשה, העגלון מבקש מאתנו לרדת מהעגלה כדי שיהיה קל יותר לסוסים. אחרי שעוברים את המכשול בדרך, הוא קורא לנו 'קום - זיץ!', וזה אומר שאפשר לחזור ולשבת בעגלה ולהמשיך בנסיעה."

הילדים צחקו, ויצחק הריע וקרא בקול רם: "זו באמת מלה מצחיקה עם צליל מיוחד! היא מתאימה למפגשים שלנו מסביב למדורה וגם לחברים בפלמ"ח!"

וימאז בכל פעם שהשמע ששקעה, והחברים בקבוצה התאספו מסביב למדורה לספר ספורים ולשיר שירים, היה יצחק קורא בקולו של העגלון: "קום - זיץ!". כלם היו קופצים, ואז מתישבים בצחוק גדול. ליד המדורה הם היו חולקים לחם טרי, וטובלים אותו בשמן עם בצל. זה אולי נשמע קצת מוזר, אבל זה נחשב למעדן של ממש. נסו בעצמכם/ן!

ככה נולדה המלה "קומזיץ" - שם שאנחנו משתמשים בו מימי הפלמ"ח ועד היום כשיושבים יחד סביב המדורה בל"ג בעומר ובטיולים.

אז בפעם הבאה שתשבו סביב מדורת ל"ג בעומר, תקשיבו טוב, טוב; אולי עוד תשמעו את הקריאה הישנה בקולו של העגלון מהדהדת בלילות במדורה: "קום - זיץ!".

(מעבד לפי ספור מתוך ספרו של מוטי זעירא, "עקשנות וכוכבים: על אהרן שידלובסקי ומשלו")

סמל הפלמ"ח

ליד המדורה במסע למדבר יהודה, פלוגה א' של הפלמ"ח
(באדיבות בית הפלמ"ח; נתקבל מישראל זיסקין - מעגן מיכאל)